

Barne-, likestillings og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

22.april 2014

Høring - ny forskrift om barns rett til medvirkning og barns mulighet til å ha en særskilt tillitsperson

Stine Sofies Stiftelse er en prosjektorganisasjon med hovedfokus på å avdekke og forebygge vold og seksuelle overgrep mot barn, samt ivareta den fornærmede og deres pårørende og etterlatte.

Stine Sofies Stiftelse er ikke på listen over høringsinstanser, men vil benytte anledningen til å kommentere forskriften da Stiftelsen arbeider innenfor det aktuelle området.

Medvirkning:

Stiftelsen arbeider aktivt for at barn skal få uttale seg og bli hørt. Som høringsnotatet viser så har barn i dag rett til å bli hørt, ha uttalelsesrett og informeres, men at dette ikke alltid skjer i praksis. Etter det Stiftelsen erfarer, både i samtale med ansatte i barnevern og med omsorgspersonene til barn i barnevernet, så er det manglende kompetanse til å prate med barna. De ansatte føler seg ikke trygge på hvordan kommunisere med barna, og at man derfor ofte unngår å involvere barna. Det er viktig at man får opplæring i hvordan helt konkret føre en slik samtale med barna. Uten ansatte som føler seg kompetente og trygge, vil reglene om barns medvirkning kun være enda en regel som skal sikre barnas uttalelsesrett, men som ikke blir fulgt opp i praksis. Om de ansatte ikke føler seg kompetente, så vil de heller ikke opplyse barnet om at det har medvirkningsrett, og brudd på dette vil kun oppdages ved eventuelle klager. Som det fremgår under § 5 så skal det være opp til den ansatte å vurdere hvilke forhold og saker som det kan være aktuelt for barnet å medvirke til. En person som ikke er komfortabel med å samtale med barnet, vil gjerne legge lista for medvirkning for barnet høyere enn andre.

I vårt arbeid opplever vi ofte at barna ikke er blitt hørt, og om de er blitt hørt, så føler de at deres mening ikke er blitt tillagt vekt. Stiftelsen forstår at barnas synspunkt kun vil være et moment i vurderinga, ut fra modenhet og alder, men det er viktig at barna blir involvert i drøftingen og får en nøyte begrunnelse for hvorfor deres synspunkt eventuelt ikke har fått gjennomslag. Dette mener vi er helt avgjørende for at et barn skal akseptere en avgjørelse, og at et tiltak eller et vedtak skal bli vellykket både for barnet og for barnevernet. Jo større delaktighet og jo mer et barn føler seg involvert og hørt i prosessen, jo større grunn er det for barnet å trives med den avgjørelsen som blir tatt. Det er derfor viktig at det fremgår tydelig i saksbehandlingen de vurderingene som er gjort og hva barnets synspunkt var, og at barnevernet går gjennom denne vurderingen med barnet, slik det er skissert opp i § 6. Det er også viktig at barnet har tillitt til vedkommende de skal samtale med, og dette kan være problematisk dersom det er stor utskiftning av personell på saken. Ved slik utskiftning må en bruke tid med barnet for å få barnets tillitt og for å vise barnet stabilitet i egen sak.

Det er i høringsnotatet uttalt at barnevernet skal gi tilbakemelding til barnet om utfallet i saken, og at barnet skal gi tilbakemelding på hvordan tiltak fungerer. Dette vil bidra til at barnets synspunkter ikke bare blir en formalitet, men også blir tatt på alvor. Sammen med opplæring av de ansatte for å trygge de på en samtale med barnet, vil denne plikten være en av de viktigste

metodene for å sikre barnets medvirkning. Det må gå klart frem av saksdokumentene at barnet er snakket med, barnets synspunkter, vurderingene som er gjort, og at barnet er informert om utfallet av saken og barnets tilbakemelding på eventuelle tiltak. På den måten kan man i ettertid etterprøve at dette faktisk har skjedd.

Tillitsperson:

Stiftelsen er positiv til at barnet kan få ha med seg en tillitsperson i møte med barnevernet. For et barn kan det være svært overveldende å forholde seg til barnevernet, og spesielt dersom utskiftningen av saksbehandlere er stor. Men det er viktig at kommunikasjonen mellom barnevernet og barnet ikke blir nedprioritert fordi barnet har med seg en voksenperson. Det kan være lettere for barnevernet å forholde seg til den voksne uten å tilpasse dialogen og informasjonsformidlingen til et barn.

I merknaden til § 9 blir det uttalt at tilgangen til en tillitsperson også skal gjelde for barn som barnevernet ikke har overtatt omsorgen for, uten at dette går klart frem av selve paragrafteksten.

Det er viktig at barnet får velge en person barnet selv har tillitt til. I noen tilfeller kan det være at barnet ønsker å ha med seg et familiemedlem (som ikke er foreldre), og så lenge dette ikke skader barnets interesser, så bør barnevernet akseptere dette. Stiftelsen har opplevd flere ganger at besteforeldre, tanter/onkler eller venner av foreldrene helst ikke blir involvert i en sak da de blir regnet for å ha egeninteresse i saken. Dette kan selvsagt også skje dersom en slik person tar på seg oppgaven som tillitsperson, men så sant det ikke skader barnets interesser, bør barnevernet ikke være for strenge ift å ekskludere familiemedlemmer som klarer å ivareta barnets interesser.

Avsluttende bemerkning:

I høringen står det at samtaler med barn krever ressurser, både i form av kompetanse og tid, men at barnets rett til å bli hørt allerede finns i lovverket og at forskriften således ikke pålegger noen nye oppgaver. Det er da for oss klart at det er ikke manglende regelverk som hindrer barnevernsansatte å prate med barna. Det er mangel på kompetanse og trygghet på hvordan faktisk samtale med barna som er problemet. Uten at en gir barnevernsansatte et konkret verktøy og metode for å gjennomføre samtaler med barna, så kan man innføre så mange rettigheter man bare ønsker for barna uten at dette vil føre til en reell endring i praksis.

Med vennlig hilsen

Stine Sofies Stiftelsen

Ada Sofie Austegard

Leder

Stine Sofies Stiftelse

Mari Jensen

Mari Jensen

Jurist

Stine Sofies Stiftelse